

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 22.9.2006
KOM(2006)231 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTEN OCH REGIONKOMMITTEN**

En temainriktad strategi för markskydd

[SEC(2006)620]
[SEC(2006)1165]

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTEN OCH REGIONKOMMITTEN**

En temainriktad strategi för markskydd

(Text av betydelse för EES)

1. INLEDNING

Marken definieras i allmänhet som det översta lagret av jordskorpan och består av mineralpartiklar, organiska ämnen, vatten, luft och levande organismer. Marken utgör länken mellan jord, luft och vatten och rymmer det mesta av biosfären.

Eftersom jordmånsbildning är en mycket långsam process kan man betrakta jorden som en icke förnybar resurs. Från marken får vi livsmedel, biomassa och råmaterial. Den fungerar som plattform för landskap och mänsklig verksamhet och som ett arkiv över vår historia, samtidigt som den spelar en central roll som livsmiljö och genbank. I marken lagras, filtreras och omvandlas många ämnen, inklusive vatten, näringsämnen och kol. Marken är i själva verket det största kollagret i världen (1 500 gigaton). Dessa funktioner måste skyddas, både på grund av sin socioekonomiska och sin miljömässiga betydelse.

Marken är ett mycket sammansatt och varierande medium. Det har identifierats mer än 320 marktyper i Europa, och inom varje typ finns det väldiga variationer när det gäller fysiska, kemiska och biologiska egenskaper. Markens struktur spelar en viktig roll för hur den kan fullgöra sin funktion. Strukturskador innebär också skador på andra miljömedier och ekosystem.

Marken utsätts för en rad nedbrytningsprocesser eller hot. Till dessa hör erosion, minskad halt av organisk substans, lokal och diffus förorening, hårdgörning, markkompaktering, försämring av markens biologiska mångfald, försaltning, översvämningar och jordskred. En kombination av en del av dessa hot kan leda till att torra och halvtorra områden förvandlas till öken.

Med tanke på hur viktig marken är och behovet av att förebygga ytterligare markförstöring uppmanade det sjätte miljöhandlingsprogrammet¹ till att man skulle utveckla en temainriktad strategi för markskydd ("strategin").

Som ett första steg offentliggjorde kommissionen 2002 ett meddelande² som fick ett positivt mottagande av de andra europeiska institutionerna.

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om fastställande av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram (EGT L 242, 10.9.2002, s. 1).

² KOM(2002) 179.

2. LÄGESBEDÖMNING

2.1. Tillståndet för Europas mark

Markförstöringen är ett allvarligt problem i Europa. Den drivs eller förvärras av mänsklig verksamhet, bland annat felaktiga metoder i jordbruk och skogsbruk, industriverksamhet, turism, urban och industriell utbredning och byggnadsarbeten. Dessa verksamheter har en negativ effekt som förhindrar marken från att fullgöra sitt viktiga och mångfasetterade uppdrag åt människorna och ekosystemen. Resultatet blir minskad bördighet, minskade kolhalter och minskad biologisk mångfald, sämre fältkapacitet, störningar av cyklerna för gaser och näringsämnen och en minskad nedbrytning av föroreningar.

Markförstöringen har direkt inverkan på vatten- och luftkvaliteten, på den biologiska mångfalden och på klimatförändringen. Den kan också leda till hälsoproblem för europeiska medborgare och hota livsmedels- och fodersäkerheten.

Även om markförstöringen varierar mycket mellan medlemsstaterna och olika hot är olika allvarliga, är markförstöringen ett problem i hela Europa.

- Omkring 115 miljoner hektar, eller 12 % av Europas sammanlagda landareal, är utsatta för vattenerosion, och 42 miljoner hektar påverkas av vinderosion³.
- Omkring 45 % av Europas mark har låga halter av organiskt material – detta gäller huvudsakligen södra Europa, men även områden i Frankrike, Förenade kungariket och Tyskland.
- Man beräknar att det finns omkring 3,5 miljoner potentiellt förorenade områden i EU-25⁴.

Databasen Corine Land Cover⁵ visar på avsevärda förändringar i markanvändningen, vilket får effekter på Europas mark. Mellan 1990 och 2000 ändrades användningen av minst 2,8 % av den europeiska marken, inklusive en märkbar ökning i stadsområden. Det finns stora skillnader mellan medlemsstater och regioner, och andelen mark som hårdgjorts under perioden varierar mellan 0,3 % och 10 %.

På grund av bristen på tillräcklig information är det svårt att bedöma hur framtiden kommer att se ut. De mänskliga verksamheter som orsakar hoten mot marken är emellertid stadda i tillväxt. Klimatförändringen, i form av stigande temperaturer och extrema väderförhållanden, förvärrar både utsläppen av växthusgaser från marken och sådana hot som erosion, jordskred, saltanrikning och minskningen av organiskt material. Allt detta tyder på att markförstöringen i Europa kommer att fortsätta, sannolikt med större hastighet.

Det finns omfattande belegg för att det mesta av kostnaderna för markförstöring inte betalas av markanvändarna, utan i stället av samhället, och av aktörer som befinner sig långt från platsen där problemet finns (externa aktörer).

³ EEA (Europeiska miljöbyrån), 1995: Kapitel 7: Mark i den europeiska miljön, Dobrisbedömningen – omfattar det geografiska Europa.

⁴ Se konsekvensbedömningen.

⁵ <http://terrestrial.eionet.eu.int/CLC2000/docs/publications/corinescreen.pdf>.

2.2. Bakgrunden för den europeiska, nationella och internationella politiken

Det finns olika satsningar i gemenskapen som bidrar till markskyddet, i synnerhet på miljöområdet (t.ex. luft och vatten) och inom jordbrukssektorn (miljöåtgärder inom jordbruket och miljövillkor). Jordbruk kan få en positiv effekt på markens tillstånd. Exempelvis kan ekologisk och integrerad markförvaltning eller extensiv odling i bergstrakter bibehålla och öka mängden organsikt material och förhindra jordskred. Bestämmelser som främjar markskyddet är emellertid spridda inom flera olika områden och eftersom de ofta är avsedda att värna om andra miljömedier eller eftersträva andra mål utgör de ingen konsekvent markskyddspolitik. Detta innebär att även om de utnyttjas fullt ut, så räcker befintliga regler och satsningar inte till för att omfatta alla marktyper och möta alla hot som har identifierats. Följaktligen fortsätter markförstöringen.

Sedan meddelandet² antogs 2002, har man ansträngt sig för att se till att de politiska miljöinitiativ som nyligen har tagits när det gäller avfall, vatten, luft, klimatförändring, kemikalier, översvämningar, biologisk mångfald och miljöansvar kommer att bidra till att stärka markskyddet. Särskilt genom direktivet om miljöansvar⁶ skapas det harmoniserade ramar för den ansvarsordning som skall tillämpas i hela EU när markföroreningar skapar avsevärda risker för folkhälsan. Det är emellertid inte tillämpligt på gamla föroreningar eller skador som har uppstått innan direktivet trädde i kraft. Det finns en rad olika modeller för att arbeta med markskydd i medlemsstaterna. Nio medlemsstater har särskild lagstiftning om markskydd. Dessa lagar gäller emellertid ofta bara ett särskilt hot, till exempel markförorening, och ger inte alltid enhetliga ramar för markskyddet.

Den ökade medvetenheten om markskyddets betydelse återspeglas i 2003 års översyn av Europarådets stadga för skydd och hållbar förvaltning av marken.

EU och alla medlemsstaterna är parter i Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning. En del Medelhavsländer och de flesta nya medlemsstaterna är berörda, och håller därför på att anta regionala och nationella handlingsprogram för att bekämpa ökenspridning.

Genom protokollet om markskydd i Alpkonventionen eftersträvar man att bevara markens ekologiska funktion, förebygga markförstöring och värna om en rationell användning av marken i det området.

I Kyotoprotokollet understryks det att jorden är ett viktigt kollager som måste skyddas, och om möjligt utökas. Kolupptag i jordbruksmark till följd av vissa typer av markförvaltning kan bidra till att motverka klimatförändringen. Europeiska klimatförändringsprogrammets arbetsgrupp om kolsänkor i jordbruksmark uppskattade att denna potential motsvarar 1,5 till 1,7 % av EU:s antropogena utsläpp av CO₂ under den första åtagandeperioden⁷ enligt Kyotoprotokollet.

I konventionen om biologisk mångfald fastställdes det att markens biologiska mångfald krävde särskild uppmärksamhet. Ett internationellt initiativ för bevarande och hållbart utnyttjande av markens biologiska mångfald har inletts.

Flera länder, däribland USA, Japan, Kanada, Australien, Brasilien och flera utvecklingsländer har infört program för markskydd som inbegriper lagstiftning, riktlinjer, övervakningssystem,

⁶ Direktiv 2004/35/EG (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

⁷ Se vidare: http://ec.europa.eu/comm/environment/climat/pdf/finalreport_agricsoils.pdf.

identifiering av riskområden, inventeringar, program för hjälpåtgärder och finansieringsmekanismer för förorenade områden för vilka ingen ansvarig part kan identifieras. Dessa modeller innebär att nivån på markskyddet blir jämförbar med den som föreslås genom denna strategi.

3. STRATEGINS SYFTE

3.1. Ett hållbart utnyttjande av marken

Mot denna bakgrund anser kommissionen att det krävs en övergripande EU-strategi för markskydd. I denna strategi bör hänsyn tas till alla de funktioner marken kan ha, dess varierande egenskaper och komplexitet och den rad olika markförstörelseprocesser den kan utsättas för, samtidigt som de socioekonomiska aspekterna beaktas.

Det övergripande målet är att skydda marken och värna om ett hållbart utnyttjande av den som grundar sig på följande vägledande principer:

- (1) Ytterligare markförstörelse skall förhindras och jordens funktioner skall bevaras
 - när marken används och dess funktioner utnyttjas måste åtgärder vidtas för markanvändning och skötselsystem, och
 - när marken fungerar som en sänka/mottagare av effekterna av mänsklig verksamhet eller miljöfenomen måste åtgärder vidtas vid källan.
- (2) Förstörd mark skall återställas till en funktionsnivå som åtminstone är förenlig med den nuvarande och avsedda användningen. Kostnaderna för att återställa jorden så att den kan utföra alla sina funktioner kan bli avsevärda och måste beaktas.

3.2. Interventionsnivå

För att uppnå dessa mål krävs det insatser på olika nivåer – lokal, nationell och europeisk. Insatserna på europeisk nivå är en nödvändig komplettering till de enskilda medlemsstaternas insatser av följande skäl⁸:

- **Markförstörelsen påverkar andra miljöområden** som omfattas av gemenskapslagstiftningen. Om vi misslyckas med att skydda marken kommer Europas ekonomiska hållbarhet och konkurrenskraft att äventyras. Faktum är att marken är så nära kopplad till luften och vattnet att den reglerar deras kvalitet. Dessutom ger markfunktionerna ett avsevärt bidrag till områden såsom skydd av den biologiska mångfalden och den marina miljön, förvaltning av kustområden och till motverkan av klimatförändringar.
- **Snedvridning av den inre marknadens funktion** – den stora skillnaden mellan de olika nationella systemen för markskydd, i synnerhet när det gäller reglerna för markföroreningar, innebär ibland att de olika ekonomiska aktörerna drabbas av mycket olika ekonomiska förpliktelser, vilket skapar obalans i deras fasta

⁸ Se konsekvensbedömningen för ytterligare belegg för detta.

kostnader. Avsaknaden av sådana system och osäkerheten om markförstörelsen omfattning kan i en del fall förhindra privata investeringar.

- **Gränsöverskridande påverkan** – marken är i allmänhet orörlig, men inte helt och hållet. Därför kan markförstörelse i en medlemsstat få gränsöverskridande konsekvenser. Förluster av organiskt material i marken i en medlemsstat gör det svårare att uppnå EU:s mål inom ramen för Kyotoprotokollet. Dammar blockeras och infrastruktur nedströms skadas av sediment från kraftig erosion längre uppströms, i ett annat land. Grundvattnet i grannländer förorenas av ämnen från förorenad mark på andra sidan gränsen. Därför är det av yttersta vikt att insatserna görs vid källan för att förebygga skador och att det vidtas åtgärder för att rätta till situationen. Annars kan kostnaderna för att återställa miljön komma att drabba en annan medlemsstat.
- **Livsmedelssäkerhet** – livsmedels- och fodergrödor och vissa livsmedelsproducerande djur tar upp föroreningar ur jorden, och det kan avsevärt påverka livsmedels- och fodersäkerheten hos produkter som det handlas fritt med på den inre marknaden, genom att intaget av farliga ämnen ökar vilket utgör en risk för människors och djurs hälsa. Insatser vid källan och på europeisk nivå genom att förhindra markföroreningar eller minska föroreningsnivåerna krävs för att komplettera EU:s stränga bestämmelser och kontroller för att garantera livsmedels- och fodersäkerheten.
- **Internationell dimension** – markförstörelsen får allt större uppmärksamhet i internationella avtal och stadgor. Genom att införa lämpliga och enhetliga ramar som kan leda till mer kunskap och bättre markförvaltning kan EU spela en ledande internationell roll och underlätta spridningen av kompetens och tekniskt stöd samtidigt som ekonomins konkurrenskraft garanteras.

Dessutom kommer åtgärder på EU-nivå att ge ett mervärde genom att de kommer att bidra till skyddet av de europeiska medborgarnas hälsa som kan försämrats på olika sätt till följd av markförstörelse, exempelvis därför att de utsätts för föroreningar från marken genom direkt intag (barn på lekplatser) eller indirekt intag (genom förorenade livsmedel eller förorenat vatten). Skador kan även uppkomma på grund av jordskred.

Därför föreslår kommissionen att man inför en målinriktad politik för att fylla tomrummet och se till att markskyddet blir övergripande. Kommissionen är medveten om vikten av att respektera subsidiaritetsprincipen och att beslut och åtgärder skall vidtas på den lämpligaste nivån. Markskyddet är en utmärkt illustration av behovet av att tänka globalt och agera lokalt.

4. ÅTGÄRDER OCH METODER

Kommissionens föreslagna strategi bygger på fyra grundstenar:

- (1) Ramlagstiftning som främst syftar till markskydd och ett hållbart utnyttjande.
- (2) En integrering av markskyddet i arbetet med att formulera och genomföra nationell politik och gemenskapspolitik.
- (3) Den befintliga kunskapsbristen inom vissa sektorer i markskyddet skall avhjälpas genom gemenskapsstödd forskning och nationella forskningsprogram.

- (4) Allmänhetens kunskaper om behovet av markskydd skall ökas.

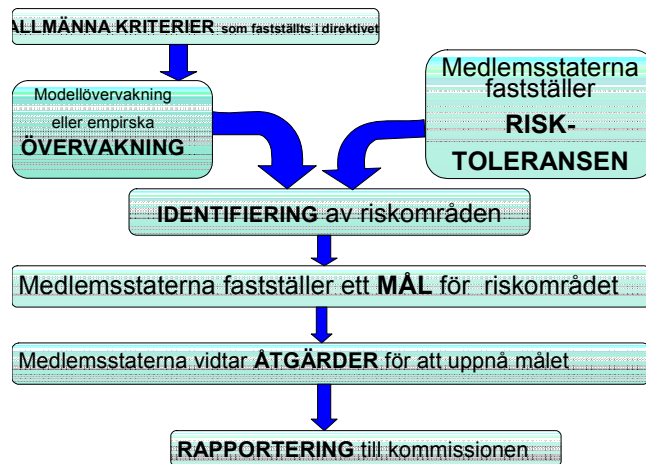
4.1. Förslag till lagstiftning

Kommissionen har undersökt olika alternativ och anser att ett ramdirektiv är det bästa sättet att se till att arbetsmodellen för markskyddet blir övergripande samtidigt som man fullt ut respekterar subsidiaritetsprincipen. Medlemsstaterna kommer att åläggas att vidta särskilda åtgärder för att hantera hoten mot marken, men direktivet innebär att de får stor valfrihet när det gäller att uppfylla det kravet. Detta innebär att det blir medlemsstaternas sak att bedöma acceptabla risker, att fastställa ambitionsnivån för de mål som skall uppnås och att välja vad som skall göras för att uppnå målen.

Vid valet beaktas också att vissa hot, exempelvis erosion, minskning av mängden organiskt material, markkompaktering, saltanrikning och jordskred⁹, uppstår i vissa områden, och dessa måste identifieras. När det gäller förorening och hårdgjorda ytor är det lämpligare med en nationell eller regional arbetsmodell. I förslaget formuleras ramar för att man på lämplig geografisk och administrativ nivå skall kunna anta planer för att hantera dessa hot där de uppstår.

4.1.1. *Erosion, förlust av organiskt material, saltanrikning, markkompaktering och jordskred*

Erosion, förlust av organiskt material, saltanrikning, markkompaktering och jordskred hanteras med utgångspunkt i nedanstående modell.

Det föreslagna direktivet kommer att kräva att medlemsstaterna identifierar riskområden på grundval av gemensamma element som skall beaktas, fastställer mål för riskminskningen i dessa områden och fastställer åtgärdsprogram för att uppnå dem. Vid identifieringen av riskområden uppmanar kommissionen medlemsstaterna att använda befintliga övervakningsprogram. Med tiden kan en mer harmoniserad övervakningsmodell och arbetsmetod utvecklas, där man kan utnyttja det pågående arbetet i Europeiska markbyråns nätverk för en harmonisering av metoderna. Risktoleransen och åtgärderna kommer att variera

⁹ Översvämningar har behandlats i ett särskilt förslag till direktiv om bedömning och förvaltning av översvämningar (KOM(2006)15).

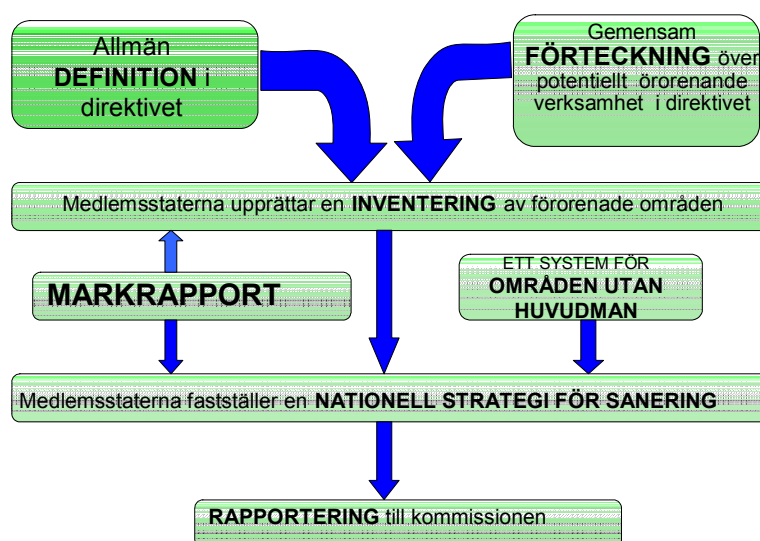
med hänsyn till hur allvarlig markföroreningen är, lokala förhållanden och socioekonomiska hänsyn.

Programmen kan grundas på åtgärder som redan har genomförts nationellt eller på gemenskapsnivå, till exempel reglerna för tvärvillkor och landbygdsutveckling inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, riktlinjer för god lantbrukspraxis och handlingsprogram inom ramen för nitratdirektivet, framtida åtgärder enligt förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt, nationella program för skogsförvaltning, hållbart skogsbruk och åtgärder för att förebygga skogsbränder. När det gäller åtgärder för att bekämpa minskningen av organiskt material i marken är det inte alla typer av organiskt material som kan användas. Det finns stabilt organiskt material i kompost och gödsel och, i mycket lägre grad, i avloppsslam och flytgödsel, och det är denna stabila andel som bidrar till att öka humusmängden i marken, vilket gör att markegenskaperna förbättras.

Medlemsstaterna kommer att kunna kombinera olika arbetsmodeller för att bekämpa samverkande hot. Detta kommer att vara till särskilt gagn för medlemsstater som kämpar mot ökenspridningen inom ramen för Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning och innebär att man undviker dubbelarbete.

4.1.2. Föroreningar

När det gäller hanteringen av föroreningar planeras en arbetsmodell som grundar sig på följande synsätt:

Med utgångspunkt i en gemensam definition av förorenade områden (dvs. områden som utgör en avsevärd risk för folkhälsan och miljön) och dess tillämpning av medlemsstaterna, och en gemensam förteckning över potentiellt förorenande verksamheter kommer medlemsstaterna att åläggas att identifiera förorenade områden på sitt territorium. De skall också fastställa en nationell strategi för sanering, baserad på en sund och öppen prioritering av de områden som skall saneras, som syftar till att minska markföroreningar och de risker dessa innebär, och som även inbegriper en mekanism för att finansiera sanering av förorenade områden utan huvudman. Detta kompletteras med säljarens och den potentiella köparens förpliktelse att ge administrationen och den andra parten i transaktionen en markrapport för områden där en tänkbar förorenande verksamhet bedrivs eller har bedrivits. I direktivet behandlas också

förebyggande av föroreningar genom ett krav på att begränsa tillförandet av farliga ämnen i marken. 1.1.2.

4.1.3. Hårdgörning av marken

För att utnyttjandet av marken skall bli mer rationellt kommer medlemsstaterna att åläggas att vidta lämpliga åtgärder för att begränsa hårdgörande av ytor genom att tillvarata tidigare exploaterade områden och lindra effekterna genom att använda byggnadsteknik som gör det möjligt att bevara så många av markens funktioner som möjligt.

4.1.4. Andra hot

Direktivet omfattar inte den biologiska mångfalden direkt. Den biologiska mångfalden kommer att gagnas av de åtgärder som föreslås mot andra hot. Detta kommer att bidra till att uppfylla målet att minskningen av den biologiska mångfalden skall ha upphört 2010.

4.2. Forskning

Det krävs ytterligare forskning för att råda bot på kunskapsbristen när det gäller marken och stärka grunderna för satsningar. Kommissionen har för avsikt att följa rekommendationerna från samrådet med intressenterna när det gäller prioriterade områden:

- De underliggande processer som styr markens funktioner (t.ex. markens betydelse för de globala beräkningarna av koldioxidutsläpp och för skyddet av den biologiska mångfalden).
- Rumsliga och tidsmässiga förändringar i markprocesserna.
- Ekologiska, ekonomiska och sociala krafter som ligger bakom hotet mot marken.
- Faktorer som påverkar markens ekologiska funktion.
- Driftsförfaranden och teknik för markskydd och återställande av mark.

Förslaget till det sjunde ramprogrammet (2007–2013) omfattar forskning om markfunktioner inom ramen för dess prioriterade områden "Miljö" och "Livsmedel, jordbruk och bioteknik".

4.2.1. Biologisk mångfald

Det finns inte tillräckliga kunskaper om den biologiska mångfalden i marken. Detta problem kommer också att tas upp i det sjunde ramprogrammet, detta för att nå större insikt i den biologiska mångfaldens funktion som miljötjänst. Denna kunskapsprocess kommer också att stödjas av pågående initiativ inom ramen för konventionen om biologisk mångfald och programmet Forest Focus.

4.3. Integrering

Gemenskapens politik för bland annat jordbruk, regional utveckling, transport och forskning har en avsevärd inverkan på marken. Markskyddet bör i större utsträckning integreras i andra politikområden om målen för denna strategi skall uppnås.

Kommissionen avser vidta åtgärder som beskrivs i avsnitt 6.

4.4. Upplysningsarbete

Det finns liten kunskap hos allmänheten om betydelsen av markskydd. Åtgärder för att förbättra kunskaperna och utbyta information och bästa praxis krävs för att förbättra situationen. Kommissionen kommer att uppmuntra sådana initiativ, exempelvis följande:

- En stor spridning av den europeiska markatlasen och underhållet av webbplatsen om mark <http://eusoils.jrc.it> så att det är lätt att få politiskt relevant information om markfrågor i Europa.
- Ett fortsatt arbete i den europeiska sommarskolan för markundersökningar (European Summer School on Soil Survey) för att ge unga forskare specialutbildning.
- Stöd till initiativ som det europeiska manifestet för en levande jord och geologisk mångfald (the European Manifesto on Earth Heritage and Geodiversity).
- Integrering av markkunskaper och skyddsaspekter i information och undervisning som finansieras av EU.
- Utmärkelser för god markförvaltning, när det är lämpligt.
- Initiativ inom ramen för FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, i synnerhet under 2006 som är det internationella året mot öken och ökenspridning.

5. FÖRVÄNTADE EFFEKTER OCH RESULTAT

Denna strategi har blivit föremål för en konsekvensbedömning och ett omfattande samråd med intressenterna. Flera alternativ och relaterade åtgärder har analyserats som en del av detta arbete, inklusive att man inte skulle vidta några bindande åtgärder, flexibla, icke normativa rättsliga EU-ramar och lagstiftning om de olika typerna av hot mot marken, med mål och metoder fastställda på EU-nivå.

Rekommendationerna från intressenterna, den rådande situationen för markskyddet i EU, med handlingsplaner och åtgärder i en minoritet av medlemsstaterna, har, i kombination med markförstörelsens sammanlagda kostnader för samhället, övertygat kommissionen om att ett flexibelt ramdirektiv vore det bästa sättet att hantera markskyddet.

Konsekvensbedömningen gjordes i enlighet med kommissionens riktlinjer och på grundval av tillgängliga uppgifter. Den visar att markförstörelsen kan kosta upp till 38 miljarder euro om året.

De direkta kostnader som förväntas bli resultatet av det föreslagna direktivet uppstår mestadels till följd av förpliktelsen att identifiera riskområden och inventeringen av förorenade områden – kostnaderna kan uppgå till 290 miljoner euro om året för EU-25 under de första fem åren och upp till 240 miljoner euro under de följande 20 åren. Därefter kommer kostnaderna att sjunka till mindre än 2 miljoner euro om året, och de kommer huvudsakligen att belasta de offentliga administrationerna.

Fördelarna med dessa förpliktelser är att man vinner en bättre kunskap om markhotens utbredning och lokalisering, vilket innebär att man kan vidta mer målinriktade och effektiva

åtgärder. Dessa vinster kan inte kvantifieras, eftersom de kommer att vara beroende av hur denna förbättrade kunskap används.

Genom direktivet ges medlemsstaterna möjlighet att formulera sin egen ambitionsnivå när det gäller målen, och att välja de åtgärder inom ramen för programmen och begränsningsåtgärderna som de anser lämpligast och mest kostnadseffektiva. Därför kommer kostnader och vinster att vara beroende av ambitionsnivån, och de kommer också att variera beroende på hur mycket medlemsstaterna utnyttjar de möjligheter som finns i befintlig lagstiftning, exempelvis miljövillkoren inom den gemensamma jordbrukspolitiken, för att bidra till markskyddet.

Man kan tänka sig olika typer av åtgärder beroende på ambitionsnivån. Gemensamt för alla är att de ytterligare kostnaderna inte kommer att börja tillämpas förrän ungefär från 2015, och att de kan åläggas antingen markanvändarna och förorenaren och/eller den offentliga administrationen, beroende på vilket beslut medlemsstaten fattar. Fördelarna kommer att fördelas mellan samhället i stort och en del ekonomiska aktörer.

För särskilda fall av medelhög till hög ambitionsnivå har det gjorts en analys av de sociala, ekonomiska och miljömässiga effekterna av eventuella bestämmelser som medlemsstaterna kan komma att anta. Den finns i en bilaga till konsekvensbedömningen.

Vid bedömningen av de tänkbara ytterligare utgifterna, i synnerhet i det fall man har använt som modell, måste det beaktas att de förväntade vinsterna avsevärt uppväger utgifterna, i synnerhet som flera miljömässiga aspekter på markens funktioner inte kunde inkluderas, exempelvis bevarandet av den biologiska mångfalden och vården av cyklerna för gaser och näringsämnen.

Direktivet utgör dessutom det första steget i riktning mot markskydd på EU-nivå och är utformat för att skydda marken i dess egenskap av en icke förnybar resurs i EU som uppgår till omkring 400 miljoner hektar.

6. NÄSTA STEG

För att se till att de åtgärder som beskrivs ovan genomförs i praktiken kommer kommissionen att:

- Formulera inbjudningar till forskningsprojekt för att stödja politikutformning i linje med målen för denna strategi och införliva nyvunna kunskaper om markens biologiska mångfald från och med 2006.
- Se över direktivet om avloppsslam under 2007, såsom också meddelas i den tematiskt inriktade strategin för förebyggande och materialåtervinning av avfall¹⁰, för att se till att man drar mesta möjliga nytta av återinförandet av näringsämnen i marken samtidigt som man ytterligare begränsar utsläppen av farliga ämnen i marken.
- Se över direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar¹¹ under 2007 för att stärka direktivets aspekter

¹⁰ KOM(2005) 666.

¹¹ Direktiv 96/61/EG (EGT L 257, 10.10.1996, s. 26).

avseende markskydd och begränsning av föroreningar genom att särskilt undersöka harmonisering av den grundläggande förpliktelsen att undvika föroreningsrisker, återställa IPPC-anläggningar till ett ”tillfredsställande skick” och regelbundet övervaka marken på området.

- Noggrant övervaka om behovet av markskydd beaktas tillräckligt i planerna för landsbygdsutveckling för perioden 2007–2013 och därefter.
- Kontrollera de bidrag som görs till markskyddet inom ramen för minimikraven för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som definierats av medlemsstaterna i enlighet med artikel 5 och bilaga IV till förordning (EG) nr 1782/2003.
- Under 2007 inleda arbete med att utveckla bästa praxis för att lindra skador på markens funktioner som orsakas av hårdgjorda ytor.
- Utarbeta en gemensam genomförandestrategi för ramdirektivet och de andra pelarna i strategin, i samarbete med medlemsstaterna, samtidigt som en öppen dialog vidmakthålls med de experter som deltog i samrådet med intressenterna. Detta innebär att man kan ta initiativ till verksamheter för att stödja medlemsstaterna i arbetet med att identifiera och utveckla de mest kostnadseffektiva åtgärderna för att uppnå strategins mål. Detta kommer även att medföra ett bättre samarbete mellan medlemsstaterna för att uppnå jämförbara metoder för att säkerställa markskyddet.
- Utforma en kraftfull arbetsmodell för att hantera interaktionen mellan markskyddet och klimatförändringen ur forskningen, ekonomins och landsbygdsutvecklingens synvinkel, så att olika satsningar på dessa områden stöder varandra.
- Under 2009 bedöma tänkbar samverkan mellan åtgärder som syftar till skydd och hållbart utnyttjande av marken och åtgärder som införlivats med förvaltningsplanerna för avrinningsområden inom vattendirektivet.
- Bedöma tänkbar samverkan mellan åtgärder som syftar till skydd och hållbart utnyttjande av marken och åtgärder som syftar till skydd av kustvatten, inbegripet åtgärderna i Temainriktad strategi för skydd och bevarande av den marina miljön¹².
- Se till att markskyddsfrågorna integreras i produktpolitiken för att förhindra förorening av marken.
- Se till att åtgärderna inom ramen för den här strategin och de initiativ som har tagits inom ramen för Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning, konventionen om biologisk mångfald, Kyotoprotokollet och Alpkonventionen understöder varandra, är enhetliga och kompletterar varandra.

Denna strategi innehåller de åtgärder som för närvarande bedöms lämpliga på EU-nivå. Utvecklingen i riktning mot strategins mål kommer vid behov att utvärderas som en del av översynen av det sjätte miljöhandlingsprogrammet.

¹² KOM(2005) 504.